

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

26 יולי 2017

ה"ע 16-01-34330 תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים

כפני כב' השופטת תמר בזק רפפורט

המבקשת:

תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ

באמצעות ב"כ עו"ד אמיר ונג ועו"ד בועז סיטי

נגד

המשיבה:

הממונה על ההגבלים העסקיים

באמצעות ב"כ עו"ד יעל שיינין ועו"ד עדי שם טוב-ילוז

פסק דין

1

2

3

4 בקשה לאישור הסדר כובל בדבר איסוף ומחזור מיכלי משקה ריקים, קטנים וגדולים,
5 כהגדרתם בחוק הפיקדון על מיכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק הפיקדון או
6 החוק).

7

8 1. המבקשת (להלן – תאגיד האיסוף או אל"ה) הינה תאגיד שמניותיו מוחזקות בידי
9 חברות המשקאות – החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ (להלן – החברה
10 המרכזית); טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ (להלן – טמפו); יפאורה תבורי בע"מ (להלן
11 – יפאורה). מדובר בתאגיד שהוקם ביום 14.10.01, על מנת שיוכר בידי השר לאיכות
12 הסביבה (כתארו אז) כ"תאגיד מחזור" לפי חוק הפיקדון, כך שיעסוק באיסוף ומחזור מיכלי
13 משקה כאמור בחוק.

14

15 2. ביום 5.11.01, במסגרת תיק ה"ע 4445/01, אושרה בתנאים הקמתה ופעילותה של
16 אל"ה לתקופה של 3 שנים; ביום 13.5.05, במסגרת תיק ה"ע 508/04, אושר המשך
17 הפעילות לתקופה של 3 שנים נוספות; ביום 1.3.11, במסגרת תיק ה"כ 804,806/08, אושר
18 המשך פעילות אל"ה לתקופה של 5 שנים.

19

20 3. בהחלטת האישור בתיק ה"ע 508/04 הוטעם כי אישור ההסדר נעשה, בין היתר,
21 משום שבית הדין מצא כי במצב המשפטי הקיים, לא קיימת סבירות גבוהה כי אם לא יאושר
22 המשך הפעלתו של תאגיד האיסוף, יקומו תחתיו מספר תאגידי מחזור בתקופה הקרובה.

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

26 יולי 2017

ה"ע 16-01-34330 תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים

- 1 על רקע זה, נימוק מרכזי באישור ההסדר התבסס על העובדה ש"חוסר הוודאות באשר
- 2 לדינמיקה הצפויה כתוצאה מפירוקו של התאגיד הוא רב ובהחלט תיתכן תקופה בה לא
- 3 תתקיים תחרות ולא יפעל כל תאגיד מחזור. במקרה זה קיים חשש ממשי כי איסוף המיכלים
- 4 ייפגע קשות לאור התקופה המשמעותית ובכך יצא הציבור ניזוק".
- 5
- 6 4. בהחלטת האישור האחרונה, במסגרת תיק ה"כ 804,806/08, הוטעם כי הנימוקים
- 7 שהוצגו כתמיכה בבקשת האישור הינם, למעשה, יתרונות לגודל וחסכון בהוצאות כלל
- 8 משקיות. בהחלטה צוין, כי יתרון לגודל כשלעצמו מעורר קושי כביסוס להיתר לשיתוף
- 9 פעולה בין מתחרים ולריכוז פעילות משקית בידי תאגיד בודד. כפי שנאמר שם: "כלכלת
- 10 שוק חופשי ודיני תחרות אשר נועדו ליישומה המיטבי, גורסים כי ככלל טובת המשק תצא
- 11 נשכרת מקיומם של מספר מתחרים בתחום, זאת הרבה למעלה מחיסכון כלל משקי האפשרי
- 12 בהוצאות בשל שיתוף פעולה ואיחוד כוחות בין מתחרים" (שם, פסקה 26). עם זאת, אושר
- 13 ההסדר מתוך הערכה שיש בתנאי האישור כדי להפיג חלק ניכר מהחששות בדבר השלכות
- 14 עקיפות של שיתוף פעולה בין מתחרים וחוסר היותו של מונופול. כאמור בפסק הדין, משקל
- 15 רב ניתן בהחלטת האישור האחרונה לעובדה שמדובר בפרקטיקה שנהגה באותה עת
- 16 במדינות רבות, ולמעשה, לא היה עוד ניסיון באותה עת לקיומם של מספר גופים הפועלים
- 17 במקביל בתחום איסוף ומחזור מיכלי משקה.
- 18
- 19 5. בין החלטת האישור הראשונה לבין החלטת האישור השניה תוקן חוק הפיקדון, כך
- 20 שהוטלה אחריות ישירה על יבואן ויצרן איסוף מיכלי משקה (חוק הפיקדון על מיכלי משקה
- 21 (תיקון מס' 4), התש"ע-2010). כמו כן, החל משנת 2012 פעילה בשוק חברה נוספת
- 22 העוסקת באיסוף ומחזור מיכלי משקה – אסופת תאגיד מחזור בע"מ (להלן – אסופתא).
- 23
- 24 6. על רקע זה, כחודשיים קודם לפקיעת האישור על פי ההחלטה האחרונה, ביום
- 25 18.1.16 שבה אל"ה ופנתה בבקשה לאישור המשך פעילותה. על פי הנטען בבקשה, קיומה
- 26 של אל"ה תואם את טובת הציבור, בשל תרומתה לקידום חוק הפיקדון ולשם חיסכון
- 27 בעלויות והוצאות כלל משקיות. מנגד, נטען כי החששות התחרותיים מקיומו של גוף מעין

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

26 יולי 2017

ה"ע 16-01-34330 תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים

- 1 זה, המאגד בתוכו את יצרניות המשקאות הגדולות, הינם מינימאליים בשים לב לתנאים
- 2 שאושרה בהם פעילותה של אל"ה בעבר.
- 3
- 4 7. הממונה מצדה גרסה כי אין מקום לשוב ולאשר את המשך פעילותה של אל"ה
- 5 במתכונת הקודמת, תוך שציינה, בין היתר, כי כיום פעילה בתחום איסוף ומחזור מיכלים
- 6 חברה נוספת – אסופתא, שפעלה בעבר כאספן מיכלים קטנים עבור אל"ה והחלה להתקשר
- 7 עם יצרנים ויבואנים למתן שירותי איסוף ומחזור מיכלי משקה קטנים לשם עמידתם בחוק
- 8 הפיקדון, ואף הרחיבה את פעילותה לאחרונה בתחום איסוף מיכלי משקה גדולים.
- 9 בהתנגדותה עמדה הממונה על כך שרשויות התחרות במדינות שונות עמדו ברבות השנים
- 10 על הקושי שבשיתוף פעולה בין יצרני משקאות גדולים ובקיומו של גוף מונופוליסטי
- 11 העוסק בטיפול באיסוף ומחזור, וציינה כי להערכתה קיימת כיום היתכנות לפעילות מתחרה
- 12 משמעותית באל"ה. אל"ה חלקה על כך ואף צירפה חו"ד מטעמה של המומחית, הגב' ג.
- 13 בבינגטון, אשר סקרה את פעילותם של תאגידי מחזור באירופה.
- 14
- 15 8. במקביל לבקשה, התקיימו מגעים בין הצדדים ובסופם הודיעו הם על הסכמה
- 16 לאישור ההסדר בתנאים, זאת תוך שחברת טמפו תחדל להיות בעלת מניות באל"ה תוך חצי
- 17 שנה, ולא יהיה לה עוד נציג בדירקטוריון אל"ה. עם זאת, טמפו תהיה רשאית להמשיך
- 18 ולקבל שירותים מאל"ה לפי שיקול דעתה ועבור כמות מיכלים לפי בחירתה, בתנאים
- 19 שוויוניים – כמו בעלי המניות הנותרים באל"ה, כמו גם כלל היצרנים שאינם בעלי מניות
- 20 באל"ה. עוד הוסכם כי לא יצטרפו לאל"ה בעלי מניות נוספים, אלא באישור מראש ובכתב
- 21 בידי הממונה, וכי אל"ה תהיה רשאית להתקשר עם יצרן או יבואן שאינו מבין בעלי מניותיה
- 22 בהסכם לפרק זמן של עד שנה. פרק זמן זה הוסכם על מנת לאפשר לאל"ה לתכנן תקציב
- 23 ולעבוד על פי תכנית עבודה שנתית, כבקשתה.
- 24
- 25 9. כתוצאה משינויים אלו, הוצע כי ייעשו מספר שינויים בתנאים על פיהם אושרה
- 26 פעילותה של אל"ה בעבר. כך הוצע שהתנאי שעניינו קביעה כי אל"ה תוכר כבעלת
- 27 מונופולין בתחום שירותי איסוף מיכלי משקה יבוטל, לנוכח השינויים האחרונים. הובהר
- 28 כי אין בכך כדי לקבוע כי אל"ה איננה בעלת מונופולין, או למנוע מהממונה לעשות שימוש

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

26 יולי 2017

ה"ע 16-01-34330 תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים

1 בסמכויותיה במקרה בו תפר אל"ה את הוראות החוק; הוצע כי יימחקו חלק מן התנאים
2 הכלליים הקובעים כי המגעים בין בעלי המניות באל"ה יתבצעו באופן המצמצם חשש
3 מהפחתת התחרות, אף שנותר בעינו התנאי על פיו מידע הנוגע למקבל שירותים מסוים לא
4 יועבר למקבל שירותים אחר, וכן מידע הנוגע לפעילות יצרנים בתחום עלויות, רווחיות או
5 תמחור לא יועבר אף הוא. גם כאן אין במחיקה כדי לגרוע מאיסורים הנובעים מן הדין
6 בדבר העברת מידע בין מתחרים; עוד הוצע למחוק את התנאים המחייבים את אל"ה לקבוע
7 את דמי הטיפול באמצעות מומחה חיצוני ולערוך מכרז תחרותי לבחירת קבלני המשנה,
8 זאת משאל"ה לא תהווה עוד מונופול מוחלט בתחומה; הוצע למחוק את התנאים
9 המתייחסים לקביעת סכום הפיקדון על ידי יצרנים ועל ידי תאגיד המחזור, וזאת לאור
10 שינויים בחוק שהסדירו נושא זה.

11
12 10. אחר שעיינתי בבקשה ובנספח, סבורה אני כי יש לברך על המתווה המוצע בידי
13 הצדדים, ובפרט ההסכמה על יציאתה של טמפו מהבעלות המשותפת בתאגיד. לטמפו נתח
14 שוק ניכר, ומשלא תהא עוד בעלים באל"ה, עשויים להיווצרים תנאים לביקוש משמעותי
15 לשירותי איסוף ומחזור, שלא דווקא מאל"ה. התקווה היא שביקוש פוטנציאלי זה יעודד
16 כניסת מתחרים חדשים לתחום איסוף ומחזור מיכלי משקה, תוך יצירת דינמיקה תחרותית
17 בין תאגידי איסוף שונים.

18
19 11. זאת ועוד, כעולה מפסקי הדין הקודמים בהם אושרה פעילותה של אל"ה, נעשה
20 הדבר, בין היתר, מתוך חשש שבלא אישור פעילותה של אל"ה, ייווצר ריק, כך שהאיסוף
21 והמחזור ייפגעו. נראה כי במתווה שהוצע בא קושי כזה על פתרונו, שכן במקביל ליציאתה
22 של טמפו מהבעלות המשותפת בתאגיד, ימשיך התאגיד לפעול באופן בו כל יצרן רשאי
23 לקבל ממנו שירותים בתנאים שוויוניים, ובהסכמים שתוקפם הוא עד שנה. הסדר זה יאפשר
24 מניעה של פגיעה בערכי איכות הסביבה ובפעילות האיסוף והמחזור, תוך יצירת אפשרות
25 במקביל לדינמיקה תחרותית.

26
27 12. ההסדר המוצע תואם, אפוא, את טובת הציבור, כך שיש לאשרו.

28

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

26 יולי 2017

ה"ע 34330-01-16 תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים

13. אשר לתנאי האישור שהוצע לגורעם מן התנאים שנהגו בעבר – אכן, נוכח השינוי
שיחול בבעלות באל"ה, כמו גם השינויים בחקיקה והאפשרות לשינוי במצב הדברים
בשטח, נראה כי קיימת הצדקה לשנות מהתנאים כפי שהוצע, מבלי לגרוע מהאיסורים
שבדין. אמנם, התלבטתי אם יש מקום להותיר על כנו את התנאי האמור בסעיף 5(1)(ד)
לתנאים כפי שנוהגים הם כיום, על פיו "מנהל תאגיד המחזור, מנהל התפעול, מנהל
הכספים והאדם האחראי מטעם התאגיד על הדיווחים לפי סעיף 10 לחוק הפיקדון, לא יהיו
בעלי זיקה כלשהי למי מהחברים בתאגיד המחזור". אכן, נראה כי תנאי זה חיוני ומתבקש
בהינתן הקשר התחרותי החמור שעלול להיווצר בהעברת מידע בין מתחרים. כעולה מן
ההסכמה, לב האיסור על העברת מידע מוצא את ביטוי הברור גם בתנאים המוסכמים
הנוכחיים. בכלל כך, נאסרה קבלת מידע בעניין עלויות, רווחיות או תמחור של מקבל
שירותים. עם זאת, ההפרדה הפרסונאלית רצויה על מנת למנוע מעבר מידע פסול ואנטי
תחרותי. אלא שעיון בתנאים המעודכנים המוצעים מלמד, כי הלכה למעשה, נושא זה
מטופל בסעיף 3 לתנאים, העוסק בהפרדה בין בעלי תפקיד בתאגיד המחזור לבין בעלי
המניות בתאגיד, כך שניתן לאשר את התנאים על פי המוסכם.
14. אשר לתקופת האישור – הצדדים מציעים כי ההסכם יאושר ל-7 שנים, על מנת
לאפשר פרק זמן מספיק לגורמים הפועלים בתחום האיסוף והמחזור להגיב לשינוי שצפוי
להיווצר בעקבות אישור התנאים עתה ופרישתה של טמפו מבעלות בתאגיד המחזור, וכן
על מנת ליתן לתאגיד יציבות עסקית ואפשרות לתכנן לטווח ארוך. צוין כי תקופת האישור
הממושכת יחסית תאפשר גם היסכון בהשקעת משאבים הנחוצים לשם ההליך המשפטי
המורכב.
15. השיקולים שצוינו לעיל בתמיכה לאישור ההסדר בתנאים לתקופה ממושכת,
מקובלים עליי. עם זאת, השינוי המדובר מצריך גם הערכה חוזרת של המצב בהתאם
להתפתחויות, כך שתקופה ממושכת מדי מעוררת קושי. בהינתן שתהליך אישור ההסדר
דורש אף הוא את עיתותיו, תוצאה מעשית של אישור הסדר ל-7 שנים עלולה להיות אישורו
בפועל לתקופה ממושכת יותר, זאת, בין היתר, בשל האפשרות להגשת בקשת אישור במועד
סמוך לתום תקופת האישור הקיימת, כפי שארע בעניינה של אל"ה בעבר.

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

26 יולי 2017

ה"ע 16-01-34330 תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים

- 1
- 2 16. אשר על כן, יאושר ההסדר כמוצע לתקופה של 7 שנים, תוך שמובהר כי אם
- 3 מעוניינות חברות המשקאות להוסיף ולהפעיל את אל"ה במבנה בעלות הכולל שיתוף בין
- 4 מספר יצרני משקאות, שומה עליהן לפנות בבקשת אישור 18 חודשים, קודם למועד תום
- 5 האישור דנן.
- 6
- 7 17. אני מאשרת, אפוא, את ההסדר בדבר פעילות התאגיד בכפוף לתנאים כפי שצורפו
- 8 לבקשה בהסכמה שמיום 4.7.17, וזאת לתקופה בת 7 שנים.
- 9
- 10 18. אין צו להוצאות.
- 11

12 ניתן היום, ג' אב תשע"ז, 26 יולי 2017, בהעדר הצדדים.

13

תמר בזק רפפורט, שופטת

14
15
16
17
18
19
20